

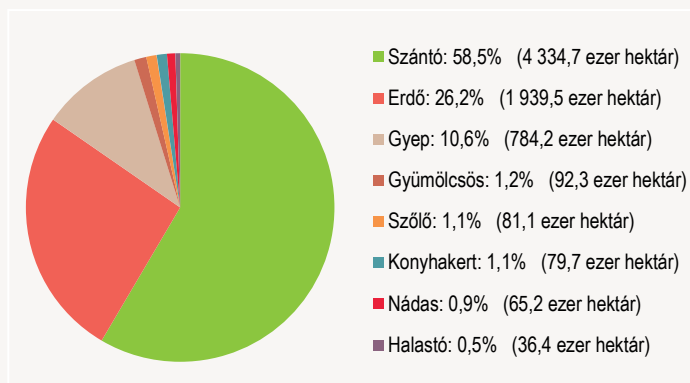
A fontosabb növények vetésterülete, 2016. június 1.

Az ország területének **80%-át** kitevő **termőterület** 25 ezer hektárral növekedett 2015-höz képest, amely főként a nem hasznosított mezőgazdasági területek újra művelés alá vonásának az eredménye.

A termőterületnek **közel háromnegyede** (5,4 millió hektár) a szűkebb értelemben vett **mezőgazdasági terület**, amely a szántó, konyhakert, szőlő, gyümölcsös és gyepterület művelési ágak között oszlik meg. Az állandó gyepterületek fenntartására irányuló zöldítési gyakorlat miatt a termőterület-növekedés jelentős része, 90%-a a gyepterület művelési ágban jelentkezett. Ez 0,3 százalékpontos növekedést jelent az előző évhez képest, így 2016-ban országosan 784 ezer hektáron kaszáltak vagy legeltettek.

1. ábra

A termőterület megoszlása művelési áganként, 2016. június 1.

1. tábla

A mezőgazdasági terület használata, június 1.

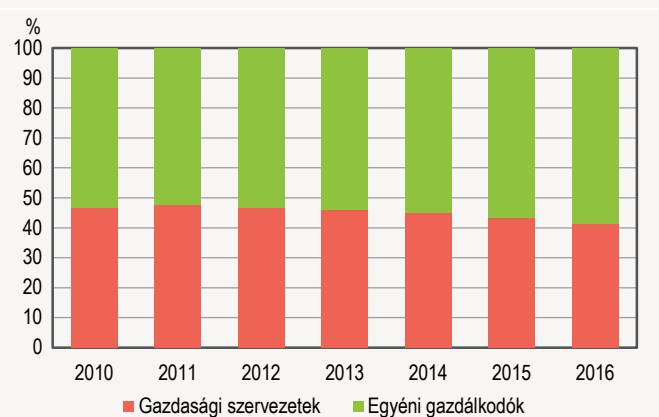
Megnevezés	(ezer hektár)	
	2015	2016
Gazdaságra azonosítható terület	4 785	4 818
Gazdasági szervezet	1 992	1 907
Egyéni gazdaság	2 793	2 911
Gazdaságra nem azonosítható terület	562	554
ebből: nem mezőgazdasági hasznosítású terület	92	115
Mezőgazdasági terület összesen	5 346	5 372

2016-ban a gazdaságra azonosítható mezőgazdasági terület 60%-át (2 millió 911 ezer hektár) **egyéni gazdaságok**, 40%-át (1 millió 907 ezer hektár) **gazdasági szervezetek** művelték.

Folytatódott a már korábbi években is megfigyelt átrendeződés a használt szántóterületeknél: a gazdasági szervezetek egyre koncentráltabban, de egyre kevesebb szántóterületet használnak (2016-ban 1643 ezer hektár), míg az egyéni gazdaságok művelése alatt álló területek közel 90 ezer hektárral gyarapodva 2336 ezer hektárra nőttek.

2. ábra

A gazdaságra azonosítható szántó területének megoszlása

2016 júniusában az ország területének 47%-át művelték **szántóterületként**, amely mintegy 3 ezer hektárral haladta meg az egy évvel korábbi értéket. A zöldítés hatása bár kisebb mértékben, de továbbra is érzékelhető, közel 10%-kal nagyobb területet ugaroltattak és több, mint 59 ezer hektárral nagyobb területen vetettek szalastakarmányt 2015-höz képest. A kukorica területének csökkenésével párhuzamosan más gabonafélék, mint a tönköly- és durumbúza, az őszi árpa, valamint a repce, illetve a napraforgó vetésterülete növekedett.

A hasznosított szántóterület 60%-án termesztettek **gabonaféléket** 2016-ban, ez a növénycsoport 2015-höz képest közel 5, míg 2011–2015 átlagához képest több mint 7%-kal kisebb területet foglalt el, így folytatódott az előző évben tapasztalt visszaesés. A 2,6 millió hektáros vetésterület két legjelentősebb növénye az őszi búza, valamint a kukorica közel 1–1 millió hektáros területtel.

A **búza** vetésterülete a folyamatos csökkenést követően 2016-ban közel 13 ezer hektárral növekedett, a durumbúza, a tönkölybúza és az akkor területnövekedésének köszönhetően. Az őszi búza területe ugyanis kismértékben, de idén is csökkent, részben azért, mert a korábbi kedvező terméseredmények és a magas zárókészletek miatt várható alacsonyabb értékesítési árak mellett a gazdák kisebb területen vetettek. Az étkezési szokások és a kereslet megváltozásával azonban egyre inkább terjed a más búzafélék vetése. A tönkölybúza vetésterülete 6 év alatt 4,5-szeresére, míg a durumbúzáé kétszeresére nőtt.

Jelentősen, 24%-kal csökkent a **rozsa** vetésterülete az egy évvel korábbi adatokhoz képest. A 30 ezer hektáros érték az utóbbi 6 év legalacsonyabbja, a 2011–2015. évek átlagának is csak 83%-a.

Őszi árpát 2011-től folyamatosan növekvő területen vetnek. Ez a tendencia 2016-ban is folytatódott, az előző évhez képest több mint 20%-kal – 47,5 ezer hektárral –, míg a 2010-es értéknél már közel 75 ezer hektárral nagyobb területen termesztették.

Ezzel párhuzamosan a **tavaszi árpa** vetésterülete hasonló mértékben csökkent: 2016-ban az előző évi mintegy 60%-át érte el, ami 30 ezer hektár csökkenést jelent a vetésterületben. Az őszi és a tavaszi árpa vetésterülete együttesen 17,4 ezer hektárral nőtt 2015-höz viszonyítva.

2. tábla

A fontosabb szántóföldi növények vetésterületének alakulása

Növények	2010	2011– 2015 átlaga	2015	2016	A 2016. évi a	
					2011– 2015 átlag- ának	2015. évi
					ezer hektár	
					százalékában	
Búza ^{a)}	1 065,6	1 060,5	1 036,0	1 048,9	98,9	101,2
ebből:						
durumbúza	15,7	14,3	19,1	30,4	212,1	158,6
tavaszi búza	3,0	5,2	8,8	13,5	256,9	153,4
őszi búza	1 035,3	1 027,3	992,1	989,2	96,3	99,7
Rozs	37,9	36,8	40,1	30,3	82,5	75,7
Őszi árpa	193,6	192,5	220,4	267,9	139,2	121,6
Tavaszi árpa	108,6	87,3	76,9	46,8	53,6	60,9
Zab	58,2	53,4	47,0	39,1	73,2	83,2
Triticale	125,2	118,0	129,1	117,4	99,5	90,9
Kukorica ^{b)}	1 160,7	1 238,1	1 164,9	1 029,7	83,2	88,4
Gabonafélék összesen^{c)}	2 771,9	2 809,1	2 734,5	2 601,6	92,6	95,1
Burgonya	22,8	21,3	18,4	16,5	77,4	89,4
Cukorrépa	14,5	16,3	15,2	16,2	99,3	106,6
Napraforgó	524,1	604,4	625,2	643,6	106,5	103,0
Repce	265,2	209,5	225,6	258,8	123,5	114,7
Silókukorica	74,1	87,0	84,1	77,0	88,5	91,5
Lucerna	135,6	135,9	137,4	195,1	143,6	142,0
Szója	36,4	48,4	72,6	63,0	130,2	86,8
Kiemelt ipari és takarmánynö- vények összesen	1 072,7	1 122,8	1 178,5	1 270,2	113,1	107,8
Szálaktakarmá- nyok (széna)	152,1	149,3	149,3	208,6	139,8	139,8
Ugar	133,7	99,9	123,8	135,4	135,6	109,4

a) Tönkölyel, alakkal együtt.

b) Hibridvetőmag-területtel együtt.

c) Köles, pohánka, kanárimag, indiánrizs, cirok, kétszeres és rizs nélkül.

A **zab** területe is folyamatosan csökken. Idén az utóbbi öt év átlagának kevesebb mint háromnegyedén vetették.

A **triticale** vetésterülete 2011-től 2015-ig folyamatosan nőtt, idén ez a folyamat megtorpant, és a növényt a 2011–2015. évek átlagához hasonló, 117 ezer hektáros területen vetették.

A **kukorica** vetésterülete jelentősen csökkent a növény iránt mutatkozó alacsonyabb kereslet miatt. A 135 ezer hektáros változás következtében a 2016. évi vetésterület az egy évvel korábbinak csak a 88%-át éri el. A csökkenés részben azzal magyarázható, hogy az elmúlt évek bőséges termései túlkínálatot eredményeztek. Ezt tovább fokozta, hogy a kőolaj alacsony világszintű ára mellett már kevésbé versenyképes a bioetanol, a mérséklődő igény pedig a vetésterület csökkenésének irányába hatott.

A **kiemelt ipari- és takarmánynövények összesített** vetésterülete néhány jelentősebb növény miatt növekedett, ilyen a napraforgó, a repce, a cukorrépa, illetve a lucerna. A 2014-től érvényes agrártámogatásoknak köszönhetően 2015-ben ugrásszerűen megnőtt a szója vetésterülete, 2016-ban azonban csökkenés történt.

A **napraforgó** a kedvező terményáraknak köszönhetően évről évre népszerűbb a gazdálkodók körében. Vetésterülete több mint 18 ezer hektárral nagyobb a tavalyinál, a 2011–2015. évek átlagához viszonyítva 6,5%-os a bővülés.

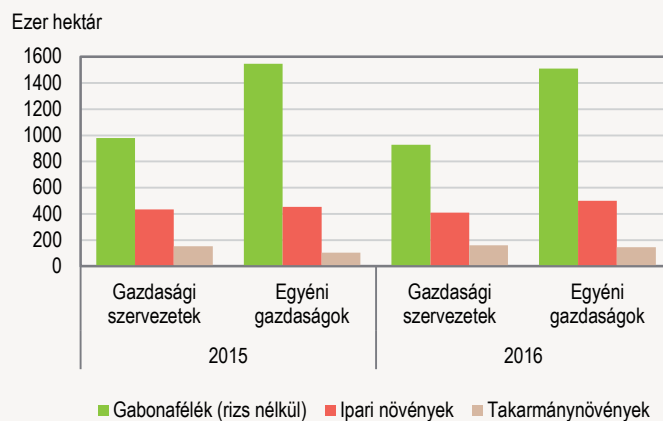
A **repce** területe az utóbbi évek visszaesését követően ismét megközelíti a 2010. évi értéket. Területe 33 ezer hektárral nagyobb, mint tavaly, valamint 24%-kal nagyobb a jelentős szórást mutató 2011–2015. évek átlagánál.

Jelentősen növekedett a **lucerna** – amely nitrogénmegkötő növényként a zöldítés egyik lehetséges módja – vetésterülete. Zöldítésnek számít emellett a terület **ugaroltatása**, aminek eredményeként a pihentetett területek nagysága meghaladta az utóbbi hat évben mért terület nagyságát.

Burgonyát az előző évinél 2 ezer hektárral kisebb területen vetettek, míg a **cukorrépa** vetésterülete ezer hektárral nőtt, így megközelítette a 2011–2015. évek átlagát.

3. ábra

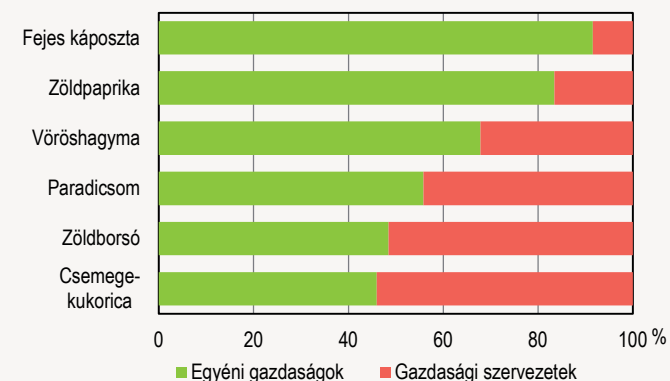
A fontosabb növénycsoportok vetésterülete

Az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek más-más szántóföldi növények termelésére szakosodtak. A zöldségféléket és a burgonyát jellemzően az egyéni gazdaságokban termelik, valamint a gabonafélék esetében is jelentősebb területen gazdálkodnak. Az ipari növények vetésterülete 2015-ben közel azonos arányban oszlott meg a két gazdaságcsoport között, 2016-ban azonban már közel 100 ezer hektárral többet vetettek egyéni gazdaságokban. A takarmánynövények megoszlása ezzel ellentétben kiegyenlítődött. Az egyéni gazdaságok esetében jelentősebb az átrendeződés az egyes növénycsoportok között. Gabonafélék helyett nagyobb arányban vetettek idén takarmány-, illetve ipari növényeket, míg a szervezetek körében csak kisebb változás történt a vetésszerkezetben.

4. ábra

A fontosabb zöldségfélék vetésterületének megoszlása, 2016

A zöldségfélék közül csemegekukoricát többségében a gazdasági szervezetek termelnek, zöldborsót pedig közel azonos arányban vetett a két csoport. Ez a két növény adja a zöldséget termelő szervezetek vetésterületének 77, valamint a zöldségek összes területének 63%-át. A paradicsom, fejes káposzta, zöldpaprika és vöröshagyma vetésterületének túlnyomórészt egyéni gazdálkodók művelik.

3. tábla

A fontosabb zöldségfélék vetésterületének alakulása

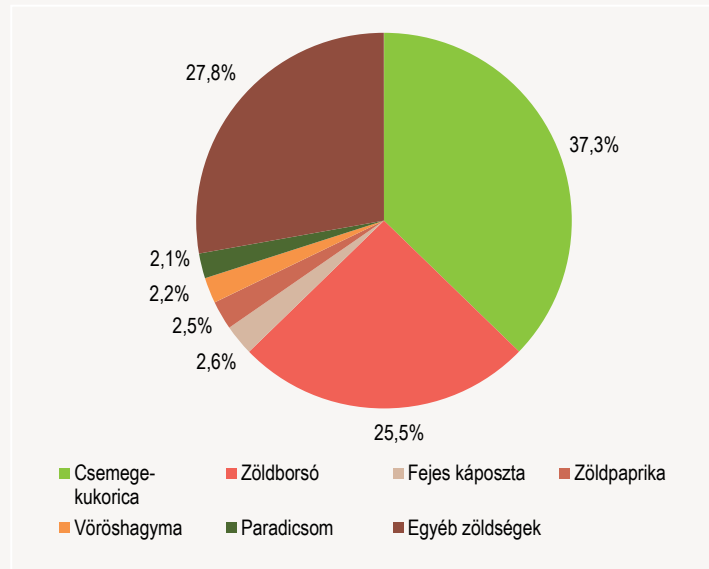
Zöldség	2010	2011–2015 átlaga	2015	2016	A 2016. év a	
					2011–2015 átlagának	2015. évi
					ezer hektár	
Csemegekukorica	25,2	25,0	27,4	33,7	134,7	122,7
Zöldborsó	16,3	15,3	17,0	23,0	150,0	135,2
Görögdinnye	6,7	6,3	6,0	5,5	87,6	92,3
Fejes káposzta	2,6	2,5	2,4	2,4	94,7	99,5
Zöldpaprika	1,8	2,1	2,4	2,2	107,8	93,3
Zöldbab	1,8	1,4	1,6	1,8	126,1	114,5
Sárgarépa	2,1	2,0	1,9	2,0	97,1	104,5
Paradicsom	1,9	1,8	2,1	1,9	109,5	91,1

Zöldségféléket 90 ezer hektáron vetettek, 13 ezer hektárral nagyobb területen, mint 2015-ben, ami döntően a **csemegekukorica és a zöldborsó** vetésterületének növekedésével függ össze. Kukoricát 6 ezer hektárral (az előző évinél 23%-kal) nagyobb területen vetettek, a szervezetek és az egyéni gazdaságok esetében egyaránt számottevő a növekedés. Ezzel szemben a zöldborsó területének a 2015-höz viszonyított 35%-os bővülése zömében az egyéni gazdaságoknál koncentrálódik.

A görögdinnye, a fejes káposzta, a zöldpaprika, a zöldbab és a paradicsom vetésterületének a nagysága évről évre 10–20%-kal is ingadozott a stabil átlagos érték ellenére, de egyértelmű, folyamatos csökkenés egyik növény esetében sem figyelhető meg.

5. ábra

Az egyes zöldségfélék részaránya a zöldségek vetésterületéből

További információk, adatok (linkek):

- [Táblázatok](#)
- [Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu
 Lépjen velünk kapcsolatba!
 Telefon: (+36-1) 345-6789
www.ksh.hu